

Olimpiada interdisciplinară **CULTURĂ ȘI SPIRITUALITATE ROMÂNEASCĂ**
(Limba și Literatura Română și Religie - LICEU)
Etapa județeană/a sectoarelor municipiului București

Probă scrisă
CULTURĂ ȘI SPIRITUALITATE ROMÂNEASCĂ
20 aprilie 2024

Clasa a IX-a

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

PARTEA I

40 de puncte

Se dă textul:

*Astâmpărată foamea și ispășită truda,
Un neastâmpăr, altul, îți înțețise ciuda.
Simțindu-ți istețimea, năvalnică să-nvețe,
Ea se-ncepea-ntristată și se sfârșea-n tristețe.
Umblai să știi ce tace și ce nu se arată,
Aproape-nchipuite prin ceață câteodată.
Răzbirea la lumină nu-ți mai era de-ajuns,
După ce-ai stat ca lupii și iepurii ascuns.
Râvneai mai sus cu mintea decât era datoare
Zvâcnirea unei schițe, făcută de-ncercare.
Te tulbura năluca trecând, ți-era urât
Ca unui fără vlagă oștean posomorât.
În liniștea făpturii erai neliniștit,
Uitându-te cocorii că zboară-n asfințit.
Deși trezit și slobod, te frământai că ți-s
Și zilele-ncâlcite în restul unui vis.
De altfel, mărginirea-n vremelnica durată
Îți e de-atunci rămasă și astăzi măsurată.
O zi erai mai ager, și alta mai amar:
Aveai otravă-n tine, de-atunci, de cărturar,
Trecuse parcă timpul de partea cealaltă
Parcă trăiseși moartea cu viața laolaltă.*

Tudor Arghezi, *Mai sus*

- A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos, cu privire la textul dat. 20 de puncte**
1. Motivează folosirea persoanei a II-a la nivelul textului. **4 puncte**
 2. Ilustrează, într-un enunț, ideea dominantă a poeziei. **4 puncte**
 3. Comentează semnificația versului: *Râvneai mai sus cu mintea decât era datoare.* **4 puncte**
 4. Transcrie, din text, două figuri de stil diferite, pe care le vei comenta. **4 puncte**
 5. Prezintă, în 40–60 de cuvinte, semnificația titlului, valorificând textul dat. **4 puncte**
- Notă:** Se punctează și respectarea normelor de punctuație și de ortografie.

B. Redactează un eseu de minimum 200 de cuvinte, în care să prezinți existența omului între libertate și responsabilitate, valorificând textul dat și experiența personală și culturală/religioasă.

20 de puncte

În redactarea eseului, vei avea în vedere:

- prezentarea modului în care omul dă dovadă de credință; **6 puncte**
- ilustrarea viziunii exprimate în text cu două secvențe comentate; **4 puncte**
- valorificarea a două experiențe, una personală și una culturală/religioasă; **6 puncte**
- dezvoltarea unui punct de vedere original asupra temei. **4 puncte**

PARTEA a II-a

40 de puncte

Se dă textul:

Dumnezeu Creatorul este liber. Făcută după chipul Său, făptura umană este și ea dăruită cu libertate. Fundamental, prin ce se deosebește omul de animale? Înainte de toate, prin conștiința de sine, vocea conștiinței, liberul arbitru, capacitatea de a lua decizii morale. Acolo unde celelalte făpturi, animalele, acționează din instinct, omul se află prin conștiința sa în fața lui Dumnezeu, deplin conștient de aici și acum, de momentul critic și de circumstanțe: el alege. [...]

Libertate înseamnă și diversitate și unicitate. În măsura în care suntem liberi, fiecare dintre noi manifestă chipul divin în maniera sa personală și absolut unică. Din această cauză, fiecare ființă umană are o valoare infinită în unicitatea sa. Fiecare este un scop și nu mijlocul unui scop exterior.

Kallistos Ware, Împărăția lăuntrică

Scrie răspunsul, în enunțuri, pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

20 de puncte

1. Precizează două aspecte prin care omul se deosebește de celelalte făpturi, așa cum reiese din textul dat. **4 puncte**
2. Menționează două sensuri ale *libertății*, din textul dat. **4 puncte**
3. Explică semnificația secvenței: *Făcută după chipul Său, făptura umană este și ea dăruită cu libertate*, valorificând informațiile din textul dat. **4 puncte**
4. Prezintă, în 40–60 de cuvinte, noțiunea de *libertate*, în viziunea autorului. **4 puncte**
5. Comentează, în 40–60 de cuvinte, afirmația: *În măsura în care suntem liberi, fiecare dintre noi manifestă chipul divin în maniera sa personală și absolut unică.* **4 puncte**

Notă: Se punctează și respectarea normelor de punctuație și de ortografie.

B. Redactează, în minimum 200 de cuvinte, un eseu despre rolul libertății în dobândirea asemănării cu Dumnezeu, valorificând experiența ta culturală și/sau religioasă. **20 de puncte**

În redactarea eseului, vei avea în vedere următoarele:

- corelarea conținutului textului cu reperul tematic propus; **6 puncte**
- valorificarea unor concepte specifice din sfera valorilor religioase; **6 puncte**
- enunțarea unor judecăți de valoare care să transmită experiența culturală și/sau religioasă; **6 puncte**
- dezvoltarea unei viziuni originale asupra temei. **2 puncte**

REDACTARE

10 puncte

Pentru redactarea întregii lucrări se acordă **10 puncte**, astfel:

- existența părților componente; **2 puncte**
- coerența exprimării (logica formulării enunțurilor, în răspunsurile referitoare la itemii semiobiectivi; logica înlănțuirii ideilor, în compuneri); **6 puncte**
- utilizarea limbii literare (stil și vocabular potrivite temei, claritate a enunțului, varietate a lexicului, sintaxă adecvată); **1 punct**
- respectarea limitelor de cuvinte. **1 punct**

Olimpiada interdisciplinară **CULTURĂ ȘI SPIRITUALITATE ROMÂNEASCĂ**
(Limba și Literatura Română și Religie - LICEU)
Etapa județeană/a sectoarelor municipiului București

Probă scrisă
CULTURĂ ȘI SPIRITUALITATE ROMÂNEASCĂ
20 aprilie 2024

Clasa a X-a

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

PARTEA I

40 de puncte

Se dă textul:

*Drumurile pe cari nu le umblăm,
drumurile ce rămân în noi,
ne duc și ele, fără număr, undeva.
Cuvintele pe care nu le rostim,
cuvintele ce rămân în noi,
descoperă și ele, fără de margini, făptura.
Luptele ce nu le dăm,
luptele ce rămân în noi,
ne lărgesc și ele în taină patria.
Sămânța pe care n-o dăruim,
sămânța ce rămâne în noi,
multiplică și ea fără capăt viața.*

.....
*Și pretutindeni prin toate
Își pune temei poezia.*

Lucian Blaga, *Inscripție*

A. Scrie răspunsul, în enunțuri, pentru fiecare dintre cerințele de mai jos, cu privire la textul dat.

20 de puncte

1. Precizează ideea poetică a textului. **4 puncte**
 2. Identifică două motive literare. **4 puncte**
 3. Transcrie, din text, o figură de stil, pe care o vei comenta. **4 puncte**
 4. Explică semnificația secvenței: *Cuvintele pe care nu le rostim,/cuvintele ce rămân în noi,/descoperă și ele, fără de margini, făptura.* **4 puncte**
 5. Prezintă, în 40–60 de cuvinte, rolul utilizării verbelor la modul indicativ, timpul prezent. **4 puncte**
- Notă: Se punctează și respectarea normelor de punctuație și de ortografie.

B. Redactează un eseu de minimum 200 de cuvinte în care să prezinți importanța cunoașterii de sine, valorificând textul dat, dar și experiența personală și culturală/religioasă.

20 de puncte

În redactarea eseului, vei avea în vedere:

- prezentarea propriei viziuni asupra importanței cunoașterii de sine; **6 puncte**
- ilustrarea viziunii prezentate cu două secvențe comentate din text; **4 puncte**
- valorificarea a două experiențe, una personală și una culturală/religioasă; **6 puncte**
- dezvoltarea unui punct de vedere original asupra temei. **4 puncte**

PARTEA a II-a

40 de puncte

Se dă textul:

Omul este o ființă tainică și nemăsurat de bogată; în țesătura sufletului său pot sta lucruri de nimeni bănuite. Nici după cele mai lungi și mai atente conviețuiri nu ne putem socoti în drept de a judeca pe altul. În fiecare dintre noi sălășluiesc atâtea puteri și slăbiciuni, atâtea frumuseți și lucruri urâte, încât cu greu am putea alege adevărul și împărți dreptatea. Numai o închipuire neîntemeiată despre natura făpturii noastre ne poate face să apucăm pe o cale atât de pripită și inumană. [...]

În fața oamenilor care voiau să omoare cu pietre femeia păcătoasă, Iisus a spus: „Cine dintre voi este fără de păcat să arunce cel dintâi cu piatra”. Oamenii, la auzul acestor cuvinte, s-au înpăimântat și au dat cu toții înapoi. I-a mustrat întrebarea.

Tainele sufletului omenesc, neputința noastră de a le pătrunde și natura slabă nu ne îndreptățesc să ne ridicăm ca judecători.

Judecătorul cel drept este numai Dumnezeu.

Ernest Bernea, *Îndemn la simplitate*

Scrie răspunsul, în enunțuri, pentru fiecare dintre cerințele de mai jos, utilizând informații din textul dat.

20 de puncte

1. Identifică două motive pentru care nu putem să fim judecătorii semenilor noștri. **4 puncte**
2. Menționează sensul afirmației: *Judecătorul cel drept este numai Dumnezeu.* **4 puncte**
3. Transcrie secvența care indică o formă de manifestare a conștiinței morale. **4 puncte**
4. Prezintă, în 40–60 de cuvinte, valorificând textul dat, modul în care conștiința morală influențează comportamentul omului. **4 puncte**
5. Explică, în 40–60 de cuvinte, o semnificație a secvenței: *În fiecare dintre noi sălășluiesc atâtea puteri și slăbiciuni, atâtea frumuseți și lucruri urâte, încât cu greu am putea alege adevărul și împărți dreptatea.* **4 puncte**

Notă: Se punctează și respectarea normelor de punctuație și de ortografie.

B. Redactează un eseu, de minimum 200 de cuvinte, despre conștiință și demnitate în relațiile dintre semeni, valorificând experiența ta culturală și/sau religioasă.

20 de puncte

În redactarea eseului, vei avea în vedere următoarele:

- corelarea conținutului textului cu reperul tematic propus; **6 puncte**
- valorificarea unor concepte specifice din sfera valorilor religioase; **6 puncte**
- enunțarea unor judecăți de valoare care să transmită experiența ta culturală și/sau religioasă; **6 puncte**
- dezvoltarea unei viziuni originale asupra temei. **2 puncte**

REDACTARE

10 puncte

Pentru redactarea întregii lucrări se acordă **10 puncte**, astfel:

- existența părților componente; **2 puncte**
- coerența exprimării (logica formulării enunțurilor, în răspunsurile referitoare la itemii semiobiectivi; logica înlănțuirii ideilor, în compuneri); **6 puncte**
- utilizarea limbii literare (stil și vocabular potrivite temei, claritate a enunțului, varietate a lexicului, sintaxă adecvată); **1 punct**
- respectarea limitelor minime de cuvinte. **1 punct**

Olimpiada interdisciplinară **CULTURĂ ȘI SPIRITUALITATE ROMÂNEASCĂ**
(Limba și Literatura Română și Religie - LICEU)
Etapa județeană/a sectoarelor municipiului București

Probă scrisă
CULTURĂ ȘI SPIRITUALITATE ROMÂNEASCĂ
20 aprilie 2024

Clasa a XI-a

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

PARTEA I

40 de puncte

Se dă textul:

*Un vânt de seară
aprint sărută cerul la apus
și-i scoate ruji de sânge pe obraji.
Trântit în iarbă rup cu dinții -
gândind aiurea - mugurii
unui vlăstar primăvăritic.*

*Îmi zic: „Din muguri
amari înfloresc potire grele de nectar”
și cald din temelie
de-amarul tinerelor mele patimi.*

Lucian Blaga – *Mugurii*

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos, cu privire la textul dat.

20 de puncte

1. Menționează, într-un enunț, ideea centrală a poeziei. **4 puncte**
2. Identifică două motive literare prezente în text. **4 puncte**
3. Prezintă, în 40–60 de cuvinte, semnificația titlului. **4 puncte**
4. Explică, în 40–60 de cuvinte, rolul utilizării verbelor la modul indicativ, timpul prezent. **4 puncte**
5. Comentează, în 40–60 de cuvinte, semnificația secvenței: *Din muguri/amari înfloresc potire grele de nectar.* **4 puncte**

Notă: Se punctează și respectarea normelor de punctuație și de ortografie.

B. Redactează un eseu de minimum 200 de cuvinte, în care să prezinți relația dintre frumusețea naturii și existența ființei umane, valorificând textul dat și experiența personală și culturală/religioasă.

20 de puncte

- În redactarea eseului, vei avea în vedere:
- prezentarea viziunii proprii despre relația dintre *frumusețea naturii și existența ființei umane*; **6 puncte**
 - ilustrarea viziunii prezentate cu două secvențe comentate din text; **4 puncte**
 - valorificarea a două experiențe, una personală și una culturală/religioasă; **6 puncte**
 - dezvoltarea unui punct de vedere original asupra temei. **4 puncte**

PARTEA a II-a

40 de puncte

Se dă textul:

Nimic nu e mai frumos și mai bogat decât pământul; iei un pumn de pământ, în același pământ pui sămânța de fasole, porumb, grâu, sămânță pentru toate florile, pentru toate miresele. Într-un pumn de pământ, același pământ. Și tot din pământul acesta izvorăsc toate parfumurile florilor, toate culorile florilor... nu-i un miracol?

Pământul acesta este creația primară a lui Dumnezeu, minunea minunilor pe care a creat-o Dumnezeu: pământul. Și pământul acesta și-a păstrat calitatea și acum.

Toate acestea sunt un miracol, o minune e existența noastră, un miracol în fața căruia mă închin și mă cutremur și mă desfăt văzând toată creația lui Dumnezeu, care grăiește și care îmi vorbește și care apare în diferite forme: în chipuri de oameni, în chip de animale, în chip de flori, dar toate din același pământ pe care Dumnezeu l-a creat.

Bogdan Eduard, Iustinian Chira, *Convorbiri în amurg*

A. Scrie răspunsul, în enunțuri, pentru fiecare dintre cerințele de mai jos, utilizând informații din textul dat. **20 de puncte**

1. Explică afirmația: *Nimic nu e mai frumos și mai bogat decât pământul.* **4 puncte**
 2. Interpretează ideea din structura *minunea minunilor.* **4 puncte**
 3. Valorifică două trăiri identificate în text. **4 puncte**
 4. Prezintă, în 40–60 de cuvinte, semnificația secvenței: *...creația lui Dumnezeu, care grăiește și care îmi vorbește și care apare în diferite forme.* **4 puncte**
 5. Comentează, în 40–60 de cuvinte, noțiunea de *miracol*, în viziunea autorului. **4 puncte**
- Notă:** Se punctează și respectarea normelor de punctuație și de ortografie.

B. Redactează un eseu, de minimum 200 de cuvinte, pornind de la următorul citat: *Din frumusețea celor văzute să înțelegem pe Cel care-i mai presus de frumusețe. (Sf. Vasile cel Mare)*, în care să reliefezi frumosul în creația divină, valorificând experiența ta culturală/religioasă.

20 de puncte

În conceperea eseului, vei avea în vedere următoarele:

- corelarea conținutului textului cu reperul tematic propus; **6 puncte**
- valorificarea unor concepte specifice din sfera valorilor religioase; **6 puncte**
- enunțarea unor judecăți de valoare care să transmită experiența culturală și/sau religioasă; **6 puncte**
- dezvoltarea unei viziuni originale asupra temei. **2 puncte**

REDACTARE

10 puncte

Pentru redactarea întregii lucrări se acordă **10 puncte**, astfel:

- existența părților componente; **2 puncte**
- coerența exprimării (logica formulării enunțurilor, în răspunsurile referitoare la itemii semiobiectivi; logica înlănțuirii ideilor, în compuneri); **6 puncte**
- utilizarea limbii literare (stil și vocabular potrivite temei, claritate a enunțului, varietate a lexicului, sintaxă adecvată); **1 punct**
- respectarea limitelor de cuvinte. **1 punct**

Olimpiada interdisciplinară **CULTURĂ ȘI SPIRITUALITATE ROMÂNEASCĂ**
(Limba și Literatura Română și Religie - LICEU)
Etapa județeană/a sectoarelor municipiului București

Probă scrisă
CULTURĂ ȘI SPIRITUALITATE ROMÂNEASCĂ
20 aprilie 2024

Clasa a XII-a

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

PARTEA I

40 de puncte

Se dă textul:

*Poate că este ceasul, de vreme ce scoboară
Din arbori toată frunza ce-a fost și strălucit,
Să ne privim trecutul în față, liniștit,
Când urma lui de umbră începe să ne doară.*

*Și, fără umilință și fără de mândrie,
Să ne-amintim în noapte de noi, din fir în fir,
Și să privim zigzagul, pe stânci, de tibișir,
În care-și puse pasul fragila mărturie.*

*O zi mărunți, o noapte aprinși cu foc de aștri,
Când răstigniți, când slobozi și mari și-adeșea mici,
Păstori de crizanteme, profeți pentru furnici,
Deasupra-ne vultūrii pluteau în cer, albaștri.*

*Și de ni-s rupți genunchii de căile spinoase,
De ce pentru-ntristare să fie tot ce-a fost?
Nu-i toamnă? Să ne facem din noi un adăpost
Și s-adunăm deșertul, la cald, pe lângă case.*

*Să luăm cenușa stinsă pe vechile altare,
Să-i dăm din nou văpaia și-un fum mai roditor.
S-o-mprăștiem, sămânță, pe șesul viitor,
Nădăjduind culesul târziu, cu întristare.*

*tibișir = cretă

Tudor Arghezi, *Poate că este ceasul*

A. Scrie răspunsul, în enunțuri, pentru fiecare dintre cerințele de mai jos, cu privire la textul dat.

20 de puncte

1. Numește o funcție a limbajului, ilustrând-o cu două exemple din text. **4 puncte**
2. Identifică tema textului și un motiv literar. **4 puncte**
3. Precizează tipul de lirism, justificându-ți răspunsul prin două secvențe semnificative. **4 puncte**
4. Prezintă, în 40–60 de cuvinte, semnificația titlului, prin referire la o secvență reprezentativă. **4 puncte**
- 4 Comentează, în 40-60 de cuvinte, cel de-al treilea catren, evidențiind relația dintre ideea poetică și mijloacele artistice. **4 puncte**

Notă: Se punctează și respectarea normelor de punctuație și de ortografie.

B. Redactează un eseu de minimum 200 de cuvinte, în care să prezinți *sacralitatea existenței umane în lumea profană*, pornind de la textul-suport.

20 de puncte

În redactarea eseului, vei avea în vedere:

- prezentarea propriei viziuni despre modul în care se manifestă sacralitatea existenței umane în profan; **6 puncte**
- ilustrarea viziunii prezentate, cu două secvențe comentate din text; **4 puncte**
- valorificarea a două experiențe, una personală și una culturală/religioasă; **6 puncte**
- dezvoltarea unui punct de vedere original asupra temei. **4 puncte**

Se dă textul:

Fără îndoială, deosebirea dintre aceste două categorii este una fundamentală. Timpul profan este timpul nostru, timpul linear, timpul vieții în contingent – timpul umanului, ca să spunem așa. În vreme ce timpul sacru este acel timp în sine, acel timp – am zice – nu numai circular, dar acel timp care nu curge, în care toate sunt egale și „toate sunt supt raza ochiului etern”, cum zicea Eminescu. Totul există în raza ochiului dumnezeiesc simultan și etern, deci timpul sacru poartă pecetea divinității, poartă atributele divinității. Timpul profan este timpul uman, iar timpul sacru este timpul divin. Între timpul sacru și timpul profan sunt totuși posibile punți. Timpul sacru poate invada – și am dori să invadeze cât se poate de des – timpul profan, spațiul timpului profan. În vreme ce timpul profan nu poate invada timpul sacru.

Deci timpul profan este acesta al nostru, al diviziunilor, al liniarității secționată, conform necesității noastre imediate.

Zoe Dumitrescu-Bușulenga, *Să nu pierdem verticala*

A. Scrie răspunsul, în enunțuri, pentru fiecare dintre cerințele de mai jos, utilizând informații din textul dat. **20 de puncte**

1. Transcrie, din textul-suport, două expresii care definesc *timpul profan*. **4 puncte**
2. Identifică, în text, două dintre *atributele divinității* pe care le poartă *timpul sacru*. **4 puncte**
3. Precizează sensul afirmației: *toate sunt supt raza ochiului etern*. **4 puncte**
4. Prezintă relația dintre *timpul sacru* și *viața veșnică*, valorificând textul dat. **4 puncte**
5. Explică, în 40–60 de cuvinte, afirmația: *Timpul sacru poate invada – și am dori să invadeze cât se poate de des – timpul profan, spațiul timpului profan. În vreme ce timpul profan nu poate invada timpul sacru*. **4 puncte**

Notă: Se punctează și respectarea normelor de punctuație și de ortografie.

B. Redactează un eseu, de minimum 200 de cuvinte, în care să prezinți rolul timpului în dobândirea veșniciei, valorificând experiența ta culturală și/sau religioasă. **20 de puncte**

În redactarea eseului, vei avea în vedere următoarele:

- corelarea conținutului textului cu reperul tematic propus; **6 puncte**
- valorificarea unor concepte specifice din sfera valorilor religioase; **6 puncte**
- enunțarea unor judecăți de valoare care să transmită experiența culturală și/sau religioasă; **6 puncte**
- dezvoltarea unei viziuni originale asupra temei. **2 puncte**

REDACTARE

10 puncte

Pentru redactarea întregii lucrări se acordă **10 puncte**, astfel:

- existența părților componente; **2 puncte**
- coerența exprimării (logica formulării enunțurilor, în răspunsurile referitoare la itemii semiobiectivi; logica înlănțuirii ideilor, în compuneri); **6 puncte**
- utilizarea limbii literare (stil și vocabular potrivite temei, claritate a enunțului, varietate a lexicului, sintaxă adecvată); **1 punct**
- respectarea limitelor de cuvinte. **1 punct**